

Стратегічна архітектура: Компоненти економіки оборони та безпеки

Від мобілізаційного виживання
до євроатлантичної інтеграції
та стійкого зростання.

Системна модель економіки оборони: Механізм національної стійкості

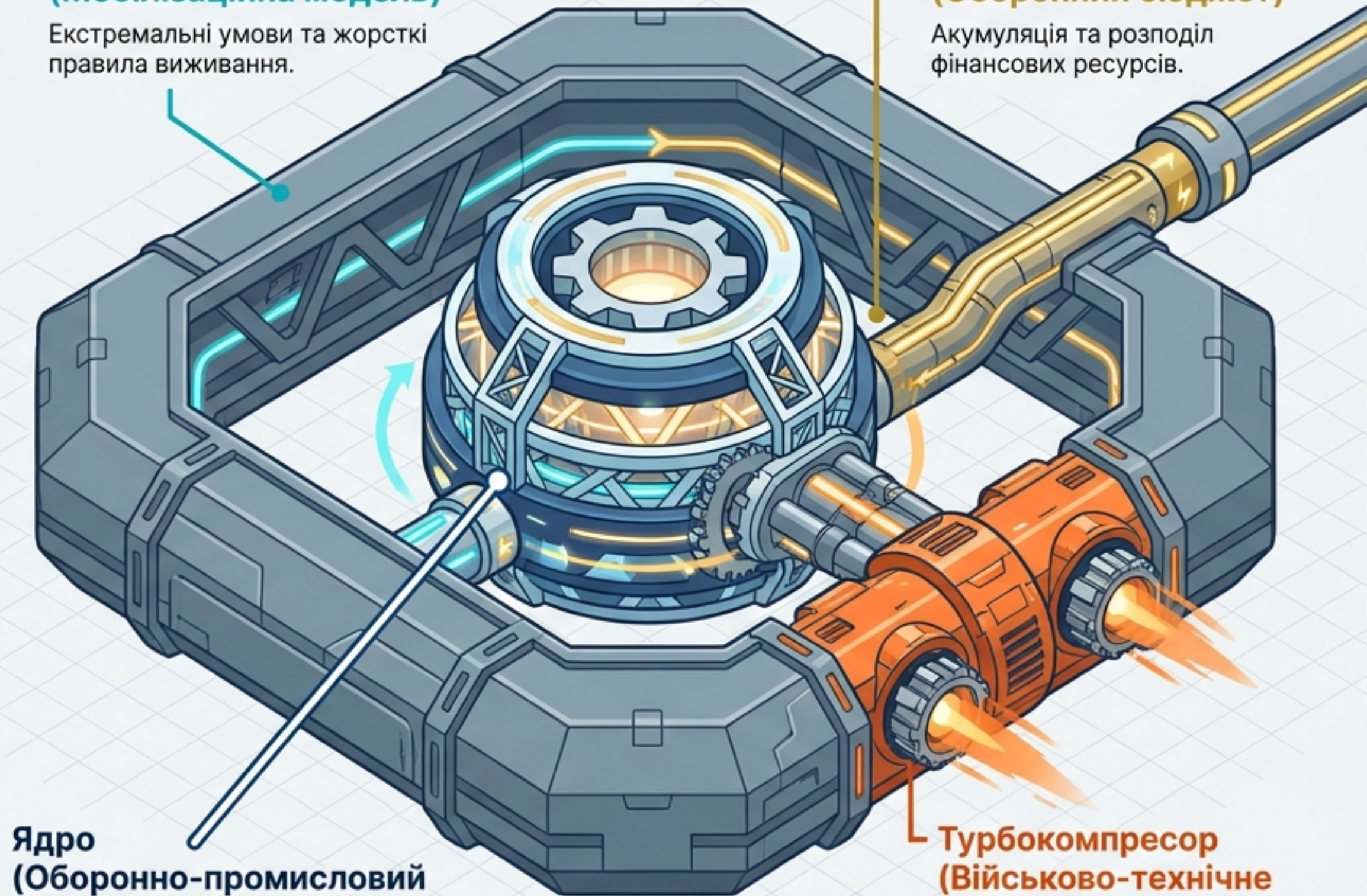
Економіка оборони — це не набір ізольованих тем, а єдиний інтегрований механізм. Для досягнення перемоги та подальшого розвитку всі чотири компоненти повинні працювати синхронно.

Операційне середовище (Мобілізаційна модель)

Екстремальні умови та жорсткі правила виживання.

Паливо (Оборонний бюджет)

Акумуляція та розподіл фінансових ресурсів.

Ядро (Оборонно-промисловий комплекс - ОПК)

Конверсія капіталу в безпеку, робочі місця та економічний стимул.

Турбокомпресор (Військово-технічне співробітництво - BTC)

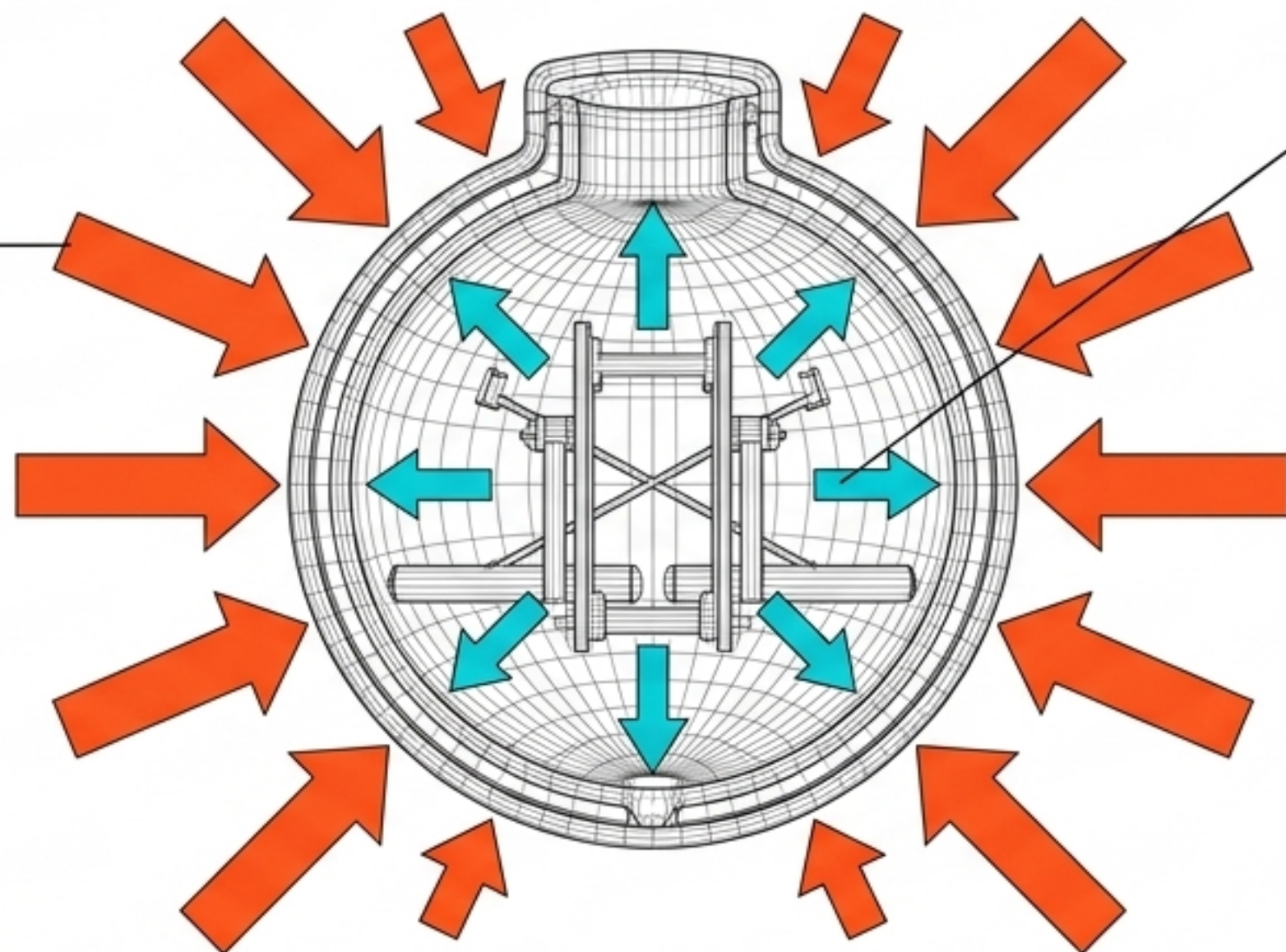
Мультиплікація потужностей через інтеграцію з НАТО.

Економіка виживання: Динаміка мобілізаційної моделі

Мобілізаційна економіка є вимушеною відповіддю на екзистенційну загрозу. Вона характеризується безпрецедентною мобілізацією ресурсів та посиленням ролі держави як головного регулятора.

Зовнішні шоки:

- Втрата інфраструктури
- Блокада портів
- Міграція населення
- Інфляційні ризики

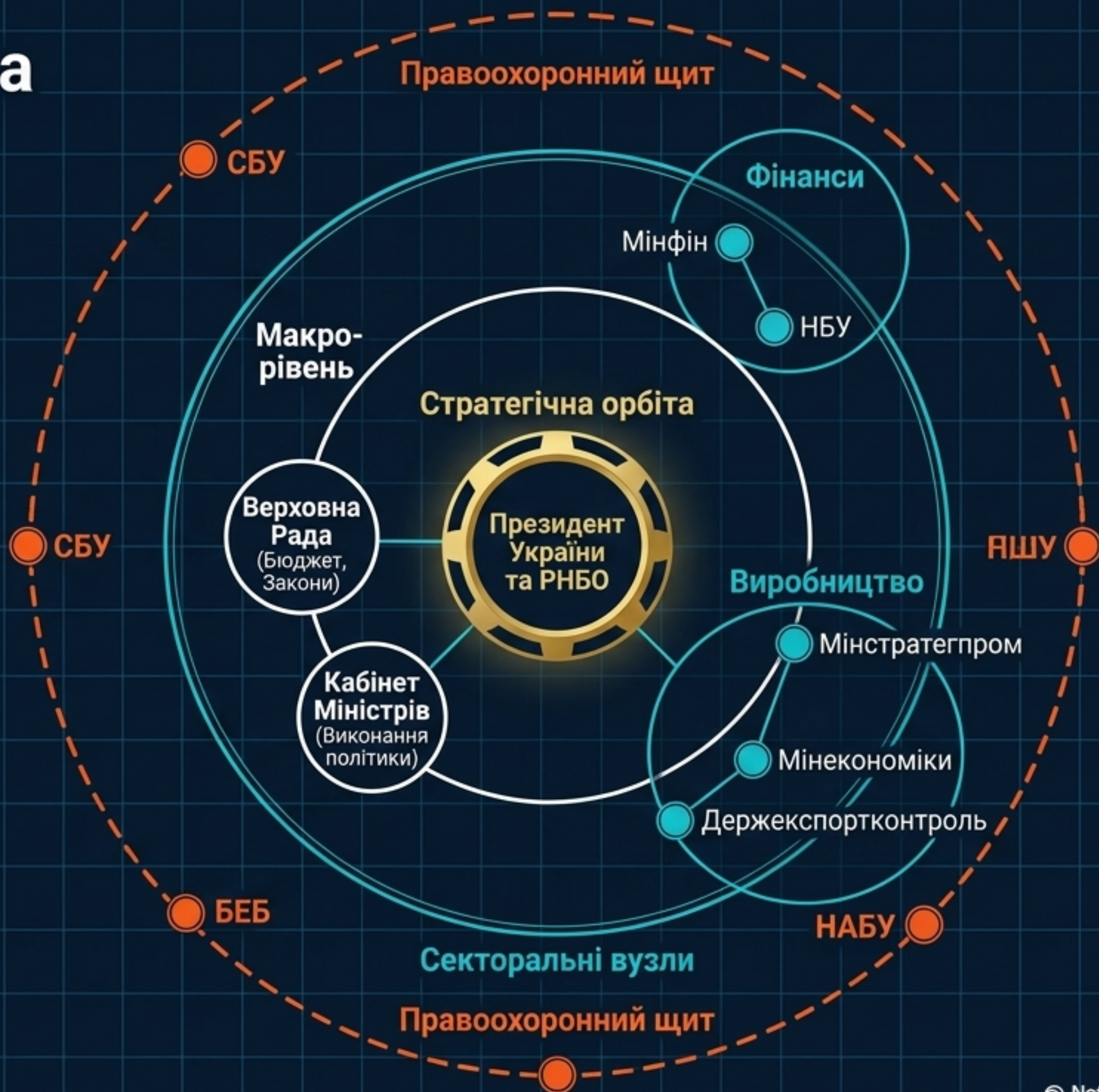
Державні механізми стабілізації:

- Фіксований курс валют та експортний контроль
- Релокація бізнесу в безпечні регіони
- Ручне управління логістикою
- Абсолютний пріоритет оборонних потреб

У 2022 році ці жорсткі заходи запобігли колапсу, але в довгостроковій перспективі потребують трансформації для стимулювання ринкових механізмів.

Інституційна архітектура економічної безпеки під час воєнного стану

Забезпечення безпеки вимагає комплексного адміністративно-правового механізму. Система охоплює макроекономічних регуляторів, профільні міністерства та правоохоронні органи, які спільно протидіють економічному тероризму.

Кровоносна система: Формування та розподіл оборонного бюджету

Внутрішні доходи (Податки, збори, мита)

Жорстко цільове фінансування військових зарплат та прямої оборони.

Міжнародна макрофінансова допомога (МВФ, ЄС, США)

Фінансування соціальних зобов'язань та відновлення.

Державний Бюджет України

Сектор безпеки та оборони

Розвиток ОПК
(Державне оборонне замовлення)

Соціальні зобов'язання та критична інфраструктура

Критична залежність: Власні доходи бюджету різко скоротилися, тоді як видатки на оборону зросли експоненціально. Міжнародна підтримка є життєво необхідною для макроекономічної стабільності.

Парадигмальний зсув: Від виживання до сталого розвитку

Чиста «військова економіка» не може тривати вічно. Україна здійснює стратегічний перехід до гібридної моделі, яка поєднує обороноздатність із відбудовою та євроінтеграцією.

Критерій	Військова економіка (Мобілізація)	Економіка відновлення та безпеки
Головна мета:	Екстрене реагування, фізичне виживання.	Довгострокова стійкість, «Build Back Better».
Роль держави:	Суворе регулювання, ручне управління.	Дерегуляція, створення інвестиційного клімату.
Оборонний сектор:	Пріоритет закупівлі готового озброєння.	Розвиток власного ОПК, інтеграція з ЄС/НАТО.
Зовнішній фактор:	Екстрена макрофінансова допомога.	Прямі іноземні інвестиції (FDI), інтеграція у ринок ЄС.

Оборонно-промисловий комплекс (ОПК): Драйвер національної економіки

Основне завдання вітчизняної оборонної промисловості — максимально швидке нарощування виробництва. Зі зростанням масштабів ОПК перетворюється з інструменту оборони на головний локомотив індустріального розвитку.

Кількісний стрибок

Зростання потужностей у 4 рази в 2023 році, прогноз зростання у 6 разів у 2024 році.

Симбіоз держави та бізнесу

Нові пріоритети

Ударна робототехніка (Безкіпажні платформи)

Системи РЕБ/РЕР

Високоточні засоби ураження (Ракетний комплекс «Грім»)

Ефект мультиплікатора: Як витрати на оборону генерують ВВП

Історичний прецедент: Південна Корея

Розбудова ОПК під загрозою КНДР стимулювала створення індустріальних гігантів (Samsung, Hyundai).

Історичний прецедент: Ізраїль / США

Військові лабораторії стали фундаментом для Кремнієвої долини, розробки GPS та мережі Інтернет.

Стратегічна класифікація: Формування екосистеми ОПК

Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості (Мінстратегпром) розробило критерії для визначення підприємств, критично важливих для національної економіки.

Наказ №27: Критерії стратегічного статусу

☒	Виконання державного контракту у сфері оборони (або залучення як субпідрядника).
☒	Включення до електронного реєстру учасників відбору та виконавців.
☒	Участь у цільових програмах (літакобудівна чи космічна галузі).
☒	Виробництво БПЛА (безпілотних авіаційних комплексів) або їх компонентів.
☒	Виготовлення товарів/послуг, що використовуються підприємствами ОПК.

Планується створення галузевих холдингів та залучення державно-приватного партнерства для стимулювання інвестицій.

Військово-технічне співробітництво (ВТС) як турбокомпресор

ВТС – це не лише імпорт зброї. Це механізм інтеграції у глобальну архітектуру безпеки, що мультиплікує власні науково-технічні можливості.

Внутрішній R&D та Виробництво

Базова національна
спроможність.

Глобальна безпека та Експортний потенціал

Кінцевий результат:
масштабована
обороздатність
та домінування на
майбутніх ринках.

Трансфер технологій НАТО & Спільні підприємства

Мультиплікатор сили: адаптація
до стандартів 155мм, партнерство
з оборонними гігантами ЄС.

Нові виміри оборони: Інформаційна та кібернетична безпека

Сучасна війна є мережево-центричною (NCW). Інформаційна перевага та захист критичної інфраструктури стали базовими компонентами економіки безпеки.

Кіберзахист інфраструктури

Захист енергетичних та фінансових мереж від атак.
Ключові актори: Держспецзв'язок, Кіберполіція.

Когнітивна безпека

Протидія ворожій дезінформації та інформаційно-психологічним операціям (ІПСО).

Асиметрична протидія

Створення «комбінованого асиметричного щита», використання штучного інтелекту та систем автономного управління.

Децентралізація опору: Громади та громадянське суспільство

Органи місцевого самоврядування:
Перша лінія оборони.
Забезпечення критичної інфраструктури, координація ВПО, створення місцевих стратегій безпеки.

Транскордонне співробітництво:
Прикордонні території як логістичні хаби та центри взаємодії з ЄС (гуманітарні та економічні артерії).

Громадянське суспільство та волонтерський рух:
Збір мільярдів гривень, технологічні ініціативи, гнучка логістика.
Симбіоз формальних та неформальних структур зміцнює загальну резильєнтність.

Вектор збіжності: Від стійкості до євроатлантичної архітектури

Держава контролює шок, місцеві місцеві громади тримають лінію.

Внутрішні податки та іноземна допомога стабілізують макрофінанси.

Державно-приватний симбіоз масштабує виробництво зброї (Кейнсіанське зростання).

Трансфер технологій та інтеграція стандартів НАТО модернізують всю систему.

Безпека як фундамент сталого розвитку

Економіка оборони та безпеки України пройшла шлях від екстреної мобілізації до стратегічної архітектури відбудови.

Інституційна стійкість

Адаптивність державних органів та децентралізованих громад довела свою життєздатність.

Технологічний ренесанс

Вітчизняний ОПК, підсилений ВТС та інноваціями, стає головним драйвером економічного відродження.

Безповоротна євроінтеграція

Адаптація до стандартів НАТО та норм ЄС є єдиною гарантією довгострокового суверенітету та процвітання.

Стратегічна мета – не лише відновлення зруйнованого, а побудова сучасної, високотехнологічної європейської держави.